



บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กรมสามัญศึกษา เป็นส่วนราชการที่มีหน้าที่รับผิดชอบ ในการจัดและส่งเสริมการศึกษา ระดับมัธยมศึกษา การศึกษาสงเคราะห์และการศึกษาพิเศษ เพื่อให้การศึกษาเป็นพื้นฐานในการพัฒนาประเทศในด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและวัฒนธรรมของประเทศ เป็นพื้นฐานในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ และมีความสามารถในการปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับสภาพความต้องการทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและวัฒนธรรมของประเทศ (กรมสามัญศึกษา : 2537)

การจัดการศึกษาของกรมสามัญศึกษาจะประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ต้องอาศัย ปัจจัยหลายด้าน โดยเฉพาะอาคารเรียน เป็นปัจจัยที่สำคัญส่วนหนึ่งที่มีส่วนส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุผล ตามที่วิจิตร วรุตบางกุล (อ้างถึงใน นิตยา เทพอรุณรัตน์ : 2537) กล่าวถึงอาคารเรียนว่า ครูไม่ใช่ตัวจักรที่สำคัญที่จะสร้างความเจริญเติบโตทุกด้านให้แก่เด็กเพียงอย่างเดียว อาคารเรียน และสภาพของโรงเรียน ก็มีส่วนเสริมสร้างความเจริญงอกงามให้แก่เด็กอยู่มาก อาคารเรียนมีความสำคัญต่อการจัดสิ่งแวดล้อมที่ช่วยหล่อหลอมพฤติกรรมของเด็ก เพราะเด็กต้องการที่พักอาศัยที่ดีและเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ ดังนั้นการให้ความสำคัญต่ออาคารเรียนและสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนจึงมีมากขึ้น

ตามหลักการบริหารการศึกษาของ ฟิสค์ (FISK) (อ้างถึงใน สมบูรณ์ พรรณภาพ : 2521) ได้สรุปว่า งานที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องทำมี 4 ประการ คือ

1. การบริหารงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่
2. การบริหารงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการขยาย หรือปรับปรุงโอกาสทางการศึกษาหรืองาน

ในด้านวิชาการ

3. การบริหารงานบุคคลทุกชนิด นับตั้งแต่การแสวงหา บรรจุ พัฒนาปรับปรุงคุณภาพครู เจ้าหน้าที่ นักเรียน ตลอดจนการให้พ้นจากงานหรือโอนย้ายไปจากโรงเรียนของบุคคลทุกประเภท

4. การบริหารงานธุรการ การเงิน อาคารสถานที่ และบริการต่าง ๆ

ชาญชัย ศรีไสยเพชร (2525) ได้กล่าวถึงหน้าที่และงานของครูไว้ดังนี้

1. งานด้านวิชาการหรือเกี่ยวกับการสอน เป็นงานหลักที่ครูต้องทำหน้าที่อบรมสั่งสอนให้นักเรียนเกิดความรู้ รู้จักแสวงหาความรู้เป็นนิสัย ตลอดจนเป็นผู้มีจิตใจสูงและเป็นพลเมืองดี
2. งานด้านการปกครอง หรืองานที่เกี่ยวกับตัวนักเรียน นับเป็นหน้าที่รองจากงานวิชาการครูต้องคอยควบคุมดูแลให้นักเรียนมีวินัยในตัวเอง ถ้านักเรียนมีวินัยดี จะทำให้การเรียนการสอนดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยได้ผลดี
3. งานด้านธุรการ งานที่จะต้องปฏิบัติ เพื่อให้การดำเนินงานโรงเรียนเป็นไปด้วยดี ที่ไม่ใช่งานวิชาการหรืองานด้านปกครองแล้วถือเป็นงานธุรการ เช่น ทะเบียน สถิติ พัสดุ อาคารและบริการอื่น ๆ ครูจะต้องศึกษาทำความเข้าใจและปฏิบัติงานต่าง ๆ เหล่านี้ให้ได้ผลดี

อุทัย ธรรมเตโช (2531) กล่าวว่า การบริหารงานธุรการ การเงิน อาคารสถานที่ และบริการประกอบด้วย งานธุรการโรงเรียน งานสารบรรณ การเงินทั้งในและนอกงบประมาณ การจัดสำนักงานธุรการโรงเรียน การจัดอาคารสถานที่และบริเวณโรงเรียน การประชาสัมพันธ์ การรักษาความปลอดภัยของนักเรียน ตลอดจนเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลที่ไม่ได้ทำหน้าที่ฝ่ายวิชาการงานต่าง ๆ เหล่านี้ เป็นหน้าที่ของผู้บริหาร ที่จะมอบหมายให้ฝ่ายธุรการช่วยเหลือสนับสนุนให้บริการ แก่ผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียนให้ดำเนินไปอย่างราบรื่น เกิดความคล่องตัวทั้งด้านการเรียนการสอน และการปฏิบัติงานทุกด้าน

การบริหารธุรการและการเงิน จะต้องทำให้ถูกต้องเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ การเงินจะต้องปฏิบัติตามระเบียบโดยเคร่งครัด โดยเฉพาะเงินบำรุงการศึกษา การบกพร่องด้านอื่นพอจะแก้ไขได้ แต่การบกพร่องเรื่องการเงิน ปรากฏชัดเหลือเกินแก้ไขยาก

ส่วนด้านการบริหารอาคารสถานที่ และอุปกรณ์นั้น ผู้บริหารควรมุ่งที่

1. ประโยชน์ใช้สอย และขยายได้สะดวก
2. โรงเรียนควรมีบรรยากาศที่ดี
3. ความปลอดภัยและทนทาน
4. ชุมชนมาใช้ได้สะดวก
5. มีความสมบูรณ์คือมีห้องสมุด ห้องพักผ่อน ห้องอาหาร สนามเด็กเล่น ห้องน้ำ ห้องส้วม และน้ำดื่มน้ำใช้

งานทางด้านอาคารสถานที่ กรมสามัญศึกษา (อ้างถึงใน เกียรติศักดิ์ จรรย์ยานนท์ :2537) ได้กำหนดขอบข่ายหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้บริหารโรงเรียนไว้ดังนี้

1. จัดสำนักงานให้มีความคล่องตัวในการบริหารและการเรียนการสอน
2. จัดบรรยากาศในอาคารเรียนและอาคารประกอบ
3. จัดบรรยากาศในบริเวณโรงเรียน
4. วางแผนการใช้ประโยชน์ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการในอาคารเรียน โรงฝึกงาน

โรงอาหาร หอประชุม โรงพลศึกษา

5. จัดบำรุงรักษา ซ่อมแซมและพัฒนาอาคารสถานที่
6. จัดเวร ยาม รักษาความปลอดภัยของโรงเรียน
7. แต่งตั้งกรรมการรับผิดชอบอาคารสถานที่และทรัพย์สินของโรงเรียน
8. สำรวจ จัดหา ควบคุมดูแล ซ่อมแซมและขออนุญาตรื้อถอนอาคาร
9. ดำเนินการเกี่ยวกับการก่อสร้าง ซ่อมแซม ปรับปรุงอาคารสถานที่ในสถานศึกษา

ตามระเบียบราชการ

10. จัดทำแผนผังบริเวณและปรับปรุงซ่อมแซมต่อเติม
 11. ดำเนินการจัดและตรวจสอบแบบรูปายการก่อสร้าง
 12. ดำเนินการและควบคุมการก่อสร้างของโรงเรียน
 13. วิเคราะห์เกณฑ์ ขนาดเนื้อที่อาคารให้สอดคล้องกับความต้องการของหลักสูตร
 14. ควบคุมดูแลความปลอดภัย และการใช้ประโยชน์ให้คุ้มค่าของเครื่องใช้ในโรงเรียน
- พร้อมทั้งเรื่องการประหยัดการเสื่อมคุณภาพ
15. ตรวจสอบและรายงานเสนอแนะการแก้ไขปัญหาในการก่อสร้าง
 16. ประเมินการซ่อมแซมอาคาร หรือทำการปรับปรุงโครงสร้างที่ไม่ปลอดภัย
 17. สำรวจและทดสอบเก็บข้อมูลหาสาเหตุ ปัญหาอาคารสถานที่เพื่อทำ

แผนการปรับปรุงและพัฒนา

18. ควบคุมและป้องกันการมาถือสิทธิ์ในทรัพย์สินของโรงเรียน

จากหน้าที่และงานของครู ดังได้กล่าวมาแล้ว จะเห็นว่าครูมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับอาคารสถานที่ในการควบคุมดูแลความเรียบร้อยทั่วไปนอกเหนือจากหน้าที่ประจำ คืองานด้านการเรียนการสอนและหน้าที่พิเศษที่ครูได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติประจำอยู่แล้ว ในส่วนของกรก่อสร้างอาคารเรียนและอาคารประกอบเพิ่มเติมตามที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณนั้น มีขั้นตอนของงานที่ต้อง

กระทำด้วยความระมัดระวัง เพราะต้องยึดระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 อย่างเคร่งครัด เริ่มตั้งแต่การพิจารณาวงเงินงบประมาณ ให้ถูกต้องตรงตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้าง ได้แก่ การจัดทำใบประกาศแจ้งความข่าวสารการประกวดราคา จ้างก่อสร้าง การจำหน่ายแบบรูปรายการ การประกวดราคา การรับซองและการเปิดซองประกวดราคา การพิจารณาผลการประกวดราคา การทำสัญญาและหลักประกันสัญญา การควบคุมงานก่อสร้าง การตรวจรับงานก่อสร้าง การเบิกจ่ายเงินจากคลัง และการปฏิบัติตามเงื่อนไขระหว่างการประกันสัญญา

งานก่อสร้างเป็นงานที่มีความละเอียดอ่อนต้องใช้ความรู้ความชำนาญเฉพาะทาง ต้องปฏิบัติตามระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะการควบคุมงานก่อสร้างตามที่ เมธี ปิณฑนานนท์ (2528) ได้กล่าวถึงการควบคุมงานไว้ว่า การควบคุมงานและการตรวจสอบการก่อสร้างเป็นสิ่งจำเป็นมาก เพื่อช่วยประสานงานให้มั่นใจได้ว่าการก่อสร้างจะเป็นไปตามสัญญา ไม่ว่าจะป็นวัสดุก่อสร้าง เช่น ขนาดของเสาเข็ม ขนาดของเหล็ก ส่วนผสมของคอนกรีตและอื่น ๆ อีกมาก เพราะถ้ามีการใช้ผิดขนาดหรือไม่ถูกต้อง อาจต้องทำให้เสียเวลารื้อถอนและสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นอีกก็ได้

กองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2525) กล่าวถึงความรับผิดชอบของผู้ควบคุมงานไว้ว่า คนคุมงานก่อสร้างนับเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบมาก ต้องเป็นผู้ควบคุมงานอย่างใกล้ชิด เพื่อให้งานก่อสร้างดำเนินไปถูกต้องตามแบบรูปรายการและสัญญา

ในขณะที่กำลังดำเนินการก่อสร้าง หรืองานก่อสร้างแล้วเสร็จก็ตาม เจ้าหน้าที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน มักจะเข้ามาตรวจสอบความถูกต้องในการทำงานของผู้รับจ้าง และการปฏิบัติงานของคนคุมงานอยู่เสมอ หากตรวจพบว่างานก่อสร้างผิดพลาดจากแบบรูปรายการ คนคุมงานก็ต้องถูกสอบสวนลงโทษตามแต่กรณี ตัวอย่างเช่น ตอนที่ผู้รับจ้างส่งงานงวดสุดท้าย คนคุมงานบันทึกรับรองว่างานแล้วเสร็จ ค.ต.ง. ไปสืบดู ถ้าปรากฏว่าวันที่คนคุมงานรับรองว่างานเสร็จนั้นงานยังไม่เสร็จจริง คนคุมงานก็จะมีความผิดฐานสมรู้ร่วมคิดกับผู้รับจ้างหลอกลวงทางราชการเพื่อช่วยไม่ให้ผู้รับจ้างถูกปรับ เป็นต้น

หรือในกรณีที่คนคุมงานปล่อยให้ผู้รับจ้างทำงานผิดแบบรูปรายการ นอกจากจะมีความผิดถูกลงโทษทางวินัยแล้ว ยังเป็นผลทำให้อาคารที่ก่อสร้างขาดคุณภาพขาดความสวยงาม ขาดความมั่นคงแข็งแรงได้ และถ้าเป็นโครงสร้างผิดอาจทำให้อาคารพังลงได้ ซึ่งจะเป็นอันตรายต่อชีวิตของเด็กนักเรียนและครูอาจารย์ที่ใช้อาคารนั้น ๆ ได้

เพราะฉะนั้น คนคุมงานจะต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต ด้วยความเอาใจใส่ มีความระมัดระวัง มีความละเอียดรอบคอบมากที่สุด ต้องควบคุมดูแลงานอย่างใกล้ชิด ต้องไม่ให้งานก่อสร้างผิดพลาดจากแบบรูปรายการ และการปฏิบัติงาน ต้องให้ถูกต้องตามระเบียบแบบแผน ภายในขอบเขตอำนาจหน้าที่ของการคุมงานด้วย (กรมสามัญศึกษา, กองการมัธยมศึกษา : 2525)

กองแผนงาน กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ได้สรุปการบริหารงบประมาณ รายการค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง รายการอาคารแบบมาตรฐานและแบบพิเศษ ปี 2538 - 2539 ที่ราคาต่อหน่วยตั้งแต่ 1 ล้านบาทขึ้นไป สำหรับโครงการก่อสร้างในพื้นที่ภาคใต้ ปรากฏว่ายังมีอีกหลายโครงการที่มีปัญหาไม่สามารถดำเนินการได้ ซึ่งจำแนกได้ดังนี้

1. ไม่มีผู้เสนอราคา จำนวน 1 โครงการ
2. การประกวดราคาแล้ว แต่เกินวงเงินงบประมาณ จำนวน 4 โครงการ
3. รอลงนามในสัญญา จำนวน 5 โครงการ
4. รอการอนุมัติให้ดำเนินการ 2 โครงการ
5. อยู่ในระหว่างของงบประมาณเพิ่มเติม 1 โครงการ
6. เกินงบประมาณต้องจ่ายเงินบำรุงการศึกษาสมทบ 1 โครงการ
7. กำลังหาผู้รับจ้าง 3 โครงการ
8. ได้ผู้รับจ้างแล้วรอทำสัญญา 11 โครงการ
9. ทำสัญญาแล้ว เตรียมลงมือทำการก่อสร้าง 4 โครงการ

จะเห็นได้ว่ามีโครงการที่ยังมีปัญหาคงไม่สามารถดำเนินการได้ทันตามปีงบประมาณมีจำนวนสูงถึง 32 โครงการ ในจำนวนนี้มีโครงการที่ได้รับงบประมาณค่าก่อสร้างไม่เกิน 5 ล้านบาท มีจำนวน 12 โครงการ 5 - 15 ล้านบาท จำนวน 8 โครงการ 16 - 30 ล้านบาท จำนวน 6 โครงการ และเกิน 30 ล้านบาท จำนวน 6 โครงการ หากขึ้นปล่อยให้โครงการก่อสร้างล่าช้าเนิ่นนานออกไป อาจจะทำให้มีผลกระทบต่อการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนที่มีปัญหาเหล่านั้นได้ (กรมสามัญศึกษา, กองแผนงาน : 2539)

ในการจัดซื้อจัดจ้างก่อสร้างตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2521 กรมสามัญศึกษา ได้มอบอำนาจการจัดซื้อจัดจ้างให้ผู้บริหารโรงเรียน เป็นผู้ดำเนินการแทน กรมสามัญศึกษา โดยกำหนดวงเงินให้มีอำนาจการจัดได้ไม่เกินวงเงินที่กำหนดหากวงเงินสูงเกินอำนาจของผู้บริหารโรงเรียนให้เป็นอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัด ต่อมากรมสามัญศึกษาได้มีคำสั่งมอบอำนาจการจัดซื้อจัดจ้างให้ผู้บริหารโรงเรียนมีอำนาจในการจัดซื้อจัดจ้างในวงเงินที่สูงขึ้น ตาม

หนังสือคำสั่งมอบอำนาจที่ 3753/2534 ลงวันที่ 21 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2534, หนังสือคำสั่งมอบอำนาจที่ 2007/2535 ลงวันที่ 23 เมษายน พ.ศ. 2535 , หนังสือคำสั่งมอบอำนาจที่ 628/2537 ลงวันที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2537 และคำสั่งกรมสามัญศึกษาที่ 666/1429 ลงวันที่ 20 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2539 ตามลำดับโดยได้กำหนดวงเงินที่อยู่ในอำนาจสั่งซื้อหรือสั่งจ้างของผู้บริหารโรงเรียนสูงสุดถึง 40 ล้านบาท

อนึ่งการดำเนินงานก่อสร้างในภาคใต้มักมีอุปสรรคเนื่องจากประสบภัยธรรมชาติโดยเฉพาะฤดูฝน มัชฌิ วรสายัณห์ (อ้างใน วิทยาลัยครุนครศรีธรรมราช : 2525) กล่าวถึงลักษณะภูมิอากาศโดยทั่วไปของภาคใต้ว่า อุณหภูมิตลอดทั้งปีไม่สู้จะเปลี่ยนแปลงมากนัก พิสัยของอุณหภูมิประจำวันมีค่าประมาณ 10 องศาเซลเซียส อุณหภูมิดินเช้ามีค่าประมาณ 22 องศาเซลเซียส และอุณหภูมิสูงสุดตอนบ่ายประมาณ 32 องศาเซลเซียส สภาพภูมิศาสตร์ของภาคใต้มีพื้นดินแคบเป็นแหลมมีทะเลกระหนาบทั้งสองฝั่งจึงมีความชื้นสัมพัทธ์มาก ความชื้นสัมพัทธ์จะเปลี่ยนแปลงตามฤดูกาล ที่เห็นได้อย่างชัดเจนคือ ความชื้นสัมพัทธ์ในตอนเช้าสูง ส่วนในตอนบ่ายความชื้นสัมพัทธ์จะน้อยลง ความชื้นสัมพัทธ์ในบริเวณภาคใต้ต่ำสุดเกิดขึ้นในระหว่างมรสุมตะวันตกเฉียงใต้เป็นผลให้ฝนตกชุกมาก ภาคใต้จึงจัดว่าเป็นบริเวณที่มีฝนตกตลอดปี

โดยทั่วไปงานก่อสร้างที่ได้รับงบประมาณค่าก่อสร้างน้อยมักจะเป็นอาคารขนาดเล็กและโรงเรียนที่ได้รับจัดสรรงบประมาณค่าก่อสร้างส่วนใหญ่จะอยู่ห่างไกลแหล่งชุมชนใหญ่ (กรมสามัญศึกษา, กองแผนงาน : 2539) จึงหาผู้รับจ้างค่อนข้างยากเนื่องผู้รับจ้างเห็นว่ามีกำไรไม่คุ้มค่ากับการลงทุน ประกอบกับการดำเนินการก่อสร้างจำเป็นต้องใช้ผู้ที่มีความรู้ความชำนาญเฉพาะทาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเจ้าหน้าที่พัสดุโรงเรียน จะต้องดำเนินการจัดทำประกาศแจ้งความประกวดราคาและดำเนินการประกวดราคาจนได้ผู้รับจ้าง ซึ่งต้องใช้เวลาสำหรับการดำเนินการพอสมควร และจะต้องยึดถือปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ โดยเคร่งครัด การดำเนินงานก่อสร้าง โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่พัสดุจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างดี ผู้ที่ทำหน้าที่ควบคุมงานก่อสร้างของโรงเรียน จะต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการก่อสร้าง และทำการควบคุมงานก่อสร้างให้ดำเนินไปถูกต้องตามลำดับขั้นตอนของการก่อสร้าง เพราะเป็นงานที่มีความละเอียดอ่อนต้องใช้ความรู้ความชำนาญเฉพาะทาง ต้องปฏิบัติตามระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะการดำเนินงานด้านการควบคุมงานก่อสร้างตามที่ เมธี ปิลันธนานนท์ (2528) ได้กล่าวถึงการควบคุมงานไว้ว่า การควบคุมงานและการตรวจสอบการก่อสร้างเป็นสิ่งจำเป็นมาก เพื่อช่วยประสานงานให้มั่นใจได้ว่าการก่อสร้างจะเป็น

ไปตามสัญญา ไม่ว่าจะเป็นวัสดุก่อสร้าง เช่น ขนาดของเสาเข็ม ขนาดของเหล็ก ส่วนผสมของคอนกรีตและอื่น ๆ อีกมาก เพราะถ้ามีการใช้ผิดขนาดหรือไม่ถูกต้อง อาจต้องทำให้เสียเวลารื้อถอนและสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นอีกก็ได้ แต่ในโรงเรียนส่วนใหญ่มักจะขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญทางด้านนี้ ผู้บริหารโรงเรียนมักจะมอบหมายให้ครูผู้สอนที่ไม่มีความรู้ความสามารถทางด้าน การก่อสร้าง ให้ไปปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวอันเนื่องมาจากสาเหตุข้อจำกัดด้านบุคลากร ประกอบกับเรื่องสภาพงานนี้ยังไม่มีผู้ใดหรือหน่วยงานใดทำการศึกษาวิจัยมาก่อน ทำให้ผู้วิจัยเห็นว่าสมควรที่จะได้มีการศึกษาสภาพ และปัญหาที่เกิดจากการดำเนินการตามโครงการก่อสร้างอาคาร ของเจ้าหน้าที่พัสดุโรงเรียนและครูผู้ควบคุมงานก่อสร้าง ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตพื้นที่ภาคใต้ เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานสำหรับกรมสามัญศึกษาและหน่วยงานอื่น ๆ ที่มีการก่อสร้าง ได้นำไปใช้ในการปรับปรุง ส่งเสริมการดำเนินการตามโครงการก่อสร้าง และการควบคุมงานก่อสร้างให้มีประสิทธิภาพอันจะเป็นประโยชน์ต่อ กรมสามัญศึกษา และส่วนราชการอื่น ๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินการ ตามโครงการก่อสร้างอาคารของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตพื้นที่ภาคใต้

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินการตามโครงการก่อสร้างอาคารเรียนและอาคารประกอบในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตพื้นที่ภาคใต้ ที่ได้ รับงบประมาณค่าก่อสร้างอาคารเรียนและอาคารประกอบประจำปีงบประมาณ 2539 ในวงเงินงบประมาณค่าก่อสร้างไม่เกิน 5 ล้านบาท
2. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ เจ้าหน้าที่พัสดุโรงเรียน ครูผู้ควบคุมงานก่อสร้างโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ซึ่งได้รับมอบหมายหรือแต่งตั้งจากหัวหน้าส่วนราชการตามระเบียบ สำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 และผู้บริหารโรงเรียน

3. การวิจัยนี้ใช้แนวปฏิบัติในการดำเนินการตามโครงการก่อสร้างอาคารเรียน อาคารประกอบและสิ่งก่อสร้างในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ.2535 ข้อ 44 - 55 ข้อ 73 และข้อ 132 - 144 ประกอบด้วย การจัดทำใบประกาศประกวดราคาจ้างก่อสร้าง การประกวดราคาจ้างก่อสร้าง การทำสัญญาจ้างก่อสร้าง การดำเนินงานก่อสร้าง การตรวจรับมอบงาน และการปฏิบัติตามเงื่อนไขระหว่างประกันสัญญา

คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

สภาพ หมายถึง สภาพการดำเนินงานโดยการปฏิบัติจริงของครูที่ได้รับมอบอำนาจให้เป็นผู้ดำเนินการ และควบคุมงานก่อสร้างอาคารในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 ข้อ 44 - 55 ข้อ 73 และข้อ 132 - 144

ปัญหา หมายถึง สภาพการณ์ที่เกิดขึ้นจริงซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการทำงานของครูที่ได้รับมอบอำนาจให้ดำเนินการตามโครงการก่อสร้าง ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 ข้อ 44 - 55 ข้อ 73 และ ข้อ 132 -144

การดำเนินงาน หมายถึง การปฏิบัติงานตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุให้ได้มาซึ่งผู้ประกอบการก่อสร้าง เริ่มตั้งแต่การจัดทำเอกสารเผยแพร่ข่าวสารการประกวดราคา การจำหน่ายแบบรูปรายการ การประกวดราคาจ้างก่อสร้าง การทำสัญญาจ้าง การดำเนินการก่อสร้าง การตรวจรับมอบงาน และการปฏิบัติตามเงื่อนไขในสัญญา

การควบคุมงานก่อสร้าง หมายถึง การกำกับดูแล ติดตาม ตรวจสอบและประสานงานก่อสร้างอาคารที่ได้รับงบประมาณก่อสร้าง ในปีงบประมาณ 2539 ตามแบบรูปรายการละเอียด และข้อกำหนดในสัญญา

เจ้าหน้าที่พัสดุ หมายถึง เจ้าหน้าที่พัสดุโรงเรียนที่ได้รับมอบอำนาจจากหัวหน้าส่วนราชการ ให้ทำหน้าที่ในการดำเนินงานตามโครงการก่อสร้างอาคารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา

ครูผู้ควบคุมงานก่อสร้าง หมายถึง ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งจากหัวหน้าส่วนราชการหรือผู้บังคับบัญชาซึ่งได้รับมอบอำนาจจากหัวหน้าส่วนราชการ ให้ทำหน้าที่ควบคุมงานก่อสร้างของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา

ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ผู้ที่ดำรงตำแหน่งครูใหญ่ หรืออาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการ หรือผู้ที่รักษาการในตำแหน่งดังกล่าวของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา

หน้าที่ของเจ้าหน้าที่พัสดุ หมายถึง การจัดทำใบประกาศแจ้งความข่าวสารการประกวดราคาเพื่อหาผู้ประกอบการก่อสร้าง จำหน่ายแบบรูปรายการและรายละเอียดประกอบแบบก่อสร้าง นำขึ้นสถานที่ก่อสร้าง ดำเนินการประกวดราคาจ้าง ร่างและทำสัญญาจ้าง การตรวจรับมอบงาน และการรายงานให้หัวหน้าส่วนราชการทราบ

หน้าที่ของผู้ควบคุมงานก่อสร้าง หมายถึง การควบคุม ตรวจสอบและประสานงานก่อสร้างที่ผู้รับจ้างทำอย่างใกล้ชิดตลอดเวลา ตั้งแต่งานเริ่มต้นจนกระทั่งงานแล้วเสร็จ ให้ถูกต้องตามแบบรูปรายการละเอียดและข้อกำหนดในสัญญา

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ผลการวิจัยจะเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับโรงเรียน กองออกแบบและก่อสร้าง กองการเจ้าหน้าที่ กองกรมสามัญศึกษา กองคลัง และกรมสามัญศึกษา ได้ใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข และส่งเสริมการดำเนินงานตามโครงการก่อสร้างอาคาร ให้มีประสิทธิภาพ
2. ผลการวิจัย จะเป็นข้อมูลพื้นฐาน ประกอบการพิจารณาวางแผนงานในการป้องกันปัญหาด้านวินัยที่จะเกิดขึ้นจากการดำเนินงานตามโครงการก่อสร้างอาคาร ทั้งในระดับโรงเรียนและระดับกรมสามัญศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ เจ้าหน้าที่พัสดุโรงเรียน ครูผู้ควบคุมงานก่อสร้างและผู้บริหารโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตพื้นที่ภาคใต้ จำนวน 20 โรงเรียน ดังนี้

- 1.1 เจ้าหน้าที่พัสดุโรงเรียน 20 คน
 - 1.2 ครูผู้ควบคุมงานก่อสร้าง 20 คน
 - 1.3 ผู้บริหารโรงเรียน 20 คน
- รวมทั้งสิ้น 60 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ที่มีลักษณะเป็นแบบ Checklist ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากกรอบงานตามหน้าที่ของเจ้าหน้าที่พัสดุ และครูผู้ควบคุมงานก่อสร้าง ได้แก่

2.1 ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ.2535 ข้อ 44 - 55 ข้อ 73 และข้อ 132 - 144 และ

2.2 แนวปฏิบัติในการควบคุมงานก่อสร้างอาคารเรียน อาคารประกอบและสิ่งก่อสร้างในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน 3 ชุด ชุดที่ 1 สำหรับเจ้าหน้าที่พัสดุโรงเรียน ชุดที่ 2 สำหรับครูผู้ควบคุมงานก่อสร้าง ชุดที่ 3 สำหรับผู้บริหารโรงเรียน แต่ละชุดจะมี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 สภาพการดำเนินงานตามโครงการก่อสร้างอาคารของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา

ตอนที่ 3 ปัญหาการดำเนินงานตามโครงการก่อสร้างอาคาร ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ใช้วิธีออกไปสัมภาษณ์และเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะดำเนินการวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

5. การนำเสนอข้อมูล

นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

ลำดับชั้นในการนำเสนอผลการวิจัย

รายงานผลการวิจัยจะนำเสนอเป็น 5 บท ตามลำดับดังนี้

บทที่ 1 บทนำ ประกอบด้วยความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัยและลำดับชั้นการนำเสนอผลการวิจัย

บทที่ 2 วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินงาน ตามโครงการก่อสร้างอาคาร ความหมายและความสำคัญของงานก่อสร้าง การดำเนินงานก่อสร้าง และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของการวิจัย ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

รายการอ้างอิง

ภาคผนวก

ประวัติผู้วิจัย